

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Semra ÇAĞLAR GÖKALP

Bitlis Milletvekili

Kamuoyuna ve tarafımıza iletilen şikâyetlerde, Bitlis ili Ahlat T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda bulunan mahpuslara yönelik olarak 'ayakta sayım' dayatması başta olmak üzere insani yaşam koşulları bakımından ciddi sorunlar yaşandığı ileri sürülmektedir. Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen Mahpuslara Muameleye Dair Asgari Standart Kuralları (Nelson Mandela Kuralları), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi ile Anayasa'nın 17'nci maddesi, özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin insan onuruna uygun muamele görmesini ve kötü muameleye tabi tutulmamasını güvence altına almaktadır.

Ayakta sayım uygulaması da insanlık onuruna aykırı bir uygulama olup, cezaevlerinde geçmişten bugüne dayatılan bu uygulamalar ile mahpuslar sorumlulukları dışında yükümlülöklere tabi tutularak hak ihlalleri yaratılmaktadır.

2324 sayılı Ceza ve İnfaz Kurumlarının Yönetimi ve Cezaların İnfazı Hakkında Yönetmelik madde 34/8'e göre, "Sayımlar, yatma planları da göz önünde bulundurularak odalarda yapılır. Sayımın yapıış şekli, kurum güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek biçimde odada bulunan hükümlülerin sayısı dikkate alınarak idare tarafından belirlenir" denilmektedir. Sayımla ilgili mevzuat, cezaevi yönetimine sayım yapma görevini yüklemektedir, mahpuslara 'sayım verme' suretiyle, kendisini sayma ya da ayakta durma görevini yüklememektedir. 7 kişinin bulunduğu odada sayımı engelleyecek bir tutum olmamasına rağmen ayakta sayım uygulaması kurum güvenliğini sağlamaya dönük bir uygulama olmayıp, irade kıran ve insan onuruna aykırı bir uygulama olmakla beraber, yönetmeliğin madde 34/9'da belirtilen; "Arama ve sayımlar sırasında insan onuruna saygı, esastır." ifadesinin de ihlalidir.

Ayrıca, anılan ceza infaz kurumunda bulunan mahpuslardan Muzaffer Tunç söz konusu uygulamaları protesto etmek amacıyla açlık grevine başladığı, bu barışçıl protesto eylemi nedeniyle ise soruşturmaya tabi tutulduğu iddia edilmektedir. Açlık grevlerinin, ulusal ve uluslararası hukukta ifade özgürlüğü ve protesto hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği; buna karşın devletin, mahpusların yaşam hakkını ve sağlık hakkını koruma yükümlülüğünün bulunduğu açıktır.

Bu bağlamda;

1. Ahlat T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda mahpuslara ayakta sayım uygulaması yapılmakta mıdır? Yapılıyor ise bu uygulamanın ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmeler bakımından hukuki dayanağı nedir? 2324 sayılı Ceza ve İnfaz Kurumlarının Yönetimi ve Cezaların İnfazı Hakkında Yönetmelik hükümlerinde "ayakta sayım" ile ilgili herhangi bir hüküm bulunmamasına rağmen bu uygulamada ısrar edilmesinin gerekçeleri nelerdir?
2. Anılan ceza infaz kurumunda mahpusların barınma, beslenme, sağlık hizmetlerine erişim ve hijyen koşulları, uluslararası sözleşmeler çerçevesinde denetlenmiş midir? Son denetim ne zaman yapılmıştır?
3. Bahse konu cezaevinde mahpusların spor, sosyal aktiviteler ve havalandırma avlularından yararlanma durumu nedir? Bu hakların kullanımına yönelik cezaevi yönetiminin bir engellemesi veya kısıtlaması var mıdır? Var ise hangi gerekçelere dayandırılmaktadır?
4. Cezaevinde açlık grevine giren mahpus bulunmakta mıdır? Bulunuyor ise, bu kişi/kişilerin sağlık durumunun korunmasına yönelik hangi tedbirler alınmaktadır? Açlık grevlerinde vitamin ve mineral desteği sağlayan (ilaç, tuz, şeker, karbonat gibi) yaşamsal önemde olan ihtiyaçlar mahpuslara verilmekte midir?
5. Açlık grevi eyleminde bulunan kişi/kişilerin talepleri nelerdir? Bu taleplerin karşılanması anlamında Bakanlığınızca bir çalışma yürütülmekte midir?
6. Açlık grevi gibi barışçıl protesto eylemleri, ceza infaz kurumlarında hangi hukuki çerçevede değerlendirilmektedir?
7. Açlık grevi eyleminden dolayı aynı odada bulunan tüm mahpuslara yönelik soruşturma başlatıldığı iddiaları doğru mudur? Kaç kişi hakkında ve hangi gerekçeler ile soruşturma başlatılmıştır.
8. Açlık grevi nedeniyle başlatıldığı iddia edilen soruşturma, ifade özgürlüğü ve insan onuruna saygı ilkesi ile uyumlu mudur?
9. Ahlat T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda dile getirilen iddialara ilişkin olarak bağımsız ve etkili bir idari inceleme veya soruşturma başlatılması planlanmakta mıdır?